

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU

VUOSIKERTOMUS 1987

**HELSINGIN
KAUPPAKORKEAKOULU**

VUOSIKERTOMUS 1987

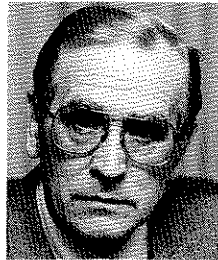
Sisällys

I	REHTORIN KATSAUS	4
II	TUTKINNOT	6
	Ekonomin tutkinto	7
	Jatkotutkinnot	10
III	TUTKIMUKSEN JA OPETUKSEN LAITOKSET	12
	Hallinnon ja systeemien laitos	13
	Laskentatoimen laitos	15
	Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitos	17
	Kansantaloustieteen laitos	19
	Oikeus- ja sosiaalitieteiden laitos	20
	Menetelmätieteiden laitos	21
	Kielten laitos	22
	Perustutkimuksen laitos	23
IV	TÄYDENNYSKOULUTUS	24
	Johtamiskoulutuskeskus	25
	Pienyrityskeskus	27
	Kansainvälinen keskus	28
V	KEHITYSYHTEISTYÖOHJELMAT	30
	PRODEC	31
	PRODEC-Import	32
VI	ERILLISET YKSIKÖT	34
	Kirjasto	35
	Laskentakeskus	36
	Kuvalaitos	36
	Kielistudiokeskus	36
VII	JULKAISUSARJAT	37
VIII	TALOUS	38
IX	TUKISÄÄTIÖ	40
X	HENKILÖSTÖ	41
XI	HALLINTO	42
	TILASTOT, TAULUKOT JA KAAVIOT	
	Ekonomin tutkinnon rakenne	7
	Ulkomaiset yhteistyöyliopistot	9
	HELECON-tietokannat	35
	Julkaisusarjat	37
	Korkeakoulun menot ja tulot	39
	Henkilöstö	41
	Valtuusto	43
	Hallitus	43
	Neuvottelukunta	43
	Tunnuslukuja	45

I

REHTORIN KATSAUS

Helsingin kauppakorkeakoulussa toteutettiin kertomusvuonna ekonomin tutkinnon peruskorjaus, jota on valmisteltu usean vuoden ajan. Opiskelijan valinnanvapautta on lisätty ja opintokokonaisuuksia suurennettu.

Merkkejä opintojen nopeutumisesta on ollut havaittavissa, vaikka uudistuksen vaikutuksia voikin odottaa vasta myöhemmin. Vuonna 1987 valmistui 349 ekonomia. Opettajaa kohti suoritettiin 2,25 perustutkintoa, kaksi kertaa enemmän kuin koko korkeakoululaitoksessa keskimäärin.

Opintojen sujuvoittamiseksi Helsingin kauppakorkeakoulussa on päätetty käynnistää työvelvollisuuskokeilu syksyllä 1988. Opettajat vapautetaan kiinteistä luentotuntinormeista, mikä mahdollistaa muun muassa ryhmätöiden ja henkilökohtaisen ohjauksen lisäämisen.

Ekonomiopiskelija kansainvälistyy

Suomalaisyritysten kansainvälistymisen jatkuessa voimakkaana kasvaa kansainvälisiin tehtäviin pystyvän henkilöstön tarve. Ulkomailla opiskelun tulisi sen vuoksi muodostua osaksi mahdollisimman monen opiskelijan perustutkintoa.

Korkeakoulun opiskelijoille tarvitaan nyt vuosittain 80 opiskelupaikkaa ulkomailla. Yksin kansainvälisten toimintojen suuntautumisvaihtoehdossa tarvitaan 50 vuotuista opiskelupaikkaa, kun ulkomainen opintojakso tulee pakolliseksi osaksi ohjelmaa.

Vuonna 1987 opiskelijavaihtoon osallistui 65 tulevaa ekonomia 17 ulkomaisessa korkeakoulussa.

Valtioneuvosto otti tieteellisen jatkokoulutuksen tärkeäksi kehittämisen kohteeksi vuonna 1986 tekemässään periaatepäätöksessä. Päätöksessä edellytetään muun muassa valtakunnallisten tutkijankoulutusohjelmien muodostamista. Kauppatieteellinen ala on edelläkävijä: yhteistyötä on tehty jo vuosia – tosin vielä pienessä laajuudessa.

Yhteistyöstä huolimatta korkeakoulut ovat yksikköinä vastuussa tutkijankoulutuksesta. Helsingin kauppakorkeakoulussa onkin suunnitteilla järjestelyjä, joilla edistetään jatkotutkintojen suorittamista. Tässä tarkoituksessa on muun muassa tutkintosääntöä muutettu siten, että tutkimuksen tekemistä voidaan jouduttaa keskittämällä tutkintovaatimukset selkeämmin lisensiaatintutkimuksen ja väitöskirjan tekemisen ympärille.

Suomen Yhdyspankki lahjoitti 125-vuotisjuhlapäivänään toukokuussa 1987 yhdeksän miljoonaa markkaa tukeakseen taloustieteiden jatkokoulutusta Helsingin kauppakorkeakoulussa ja Svenska handelshögskolanissa kuuden vuoden aikana. SYP:n ohjelman tavoitteena on lisätä merkittävästi lisensiaattien ja tohtoreiden määrää ja tehostaa talouselämän ja kauppakorkeakoulujen yhteistyötä. Ohjelmaan haki 77 opiskelijaa, joista valittiin 16. Valituista neljä on Svenska handelshögskolanista, yksi Turun kauppakorkeakoulusta ja 11 Helsingin kauppakorkeakoulusta.

Helsingin kauppakorkeakoulu on kiitollinen Suomen Yhdyspankin merkittävästä tuesta. Toimenpiteillään Suomen Yhdyspankki osoittaa arvostavansa tieteellistä jatkokoulutusta ja tutkimusta, mikä on myös omiaan herättämään opiskelijoissa kiinnostusta tohtoriopintoihin.

Helsingin kauppakorkeakoululla on nykyisin selvästi monipuolisempi ja kansainvälisempi täydennyskoulutustarjonta kuin muilla korkeakouluilla. Helsingissä oleva Johtamiskoulutuskeskus tarjoaa useita kilpailukykyisiä koulutusohjelmia. Kansainvälinen englanninkielinen johtamiskoulutusohjelma, Master of Business Administration, oli ensimmäinen laatuaan Suomessa ja on nyt saavuttanut arvostetun aseman. Kehitysyhteistyöohjelma PRODEC:issa koulutetaan kehitysmaiden talouselämän johtajistoa. Pienyrityskeskus Mikkelissä taas on maamme johtavia pienten ja keskisuurten yritysten johdon kouluttajia.

Tavoitejohtaminen lähtenyt käyntiin

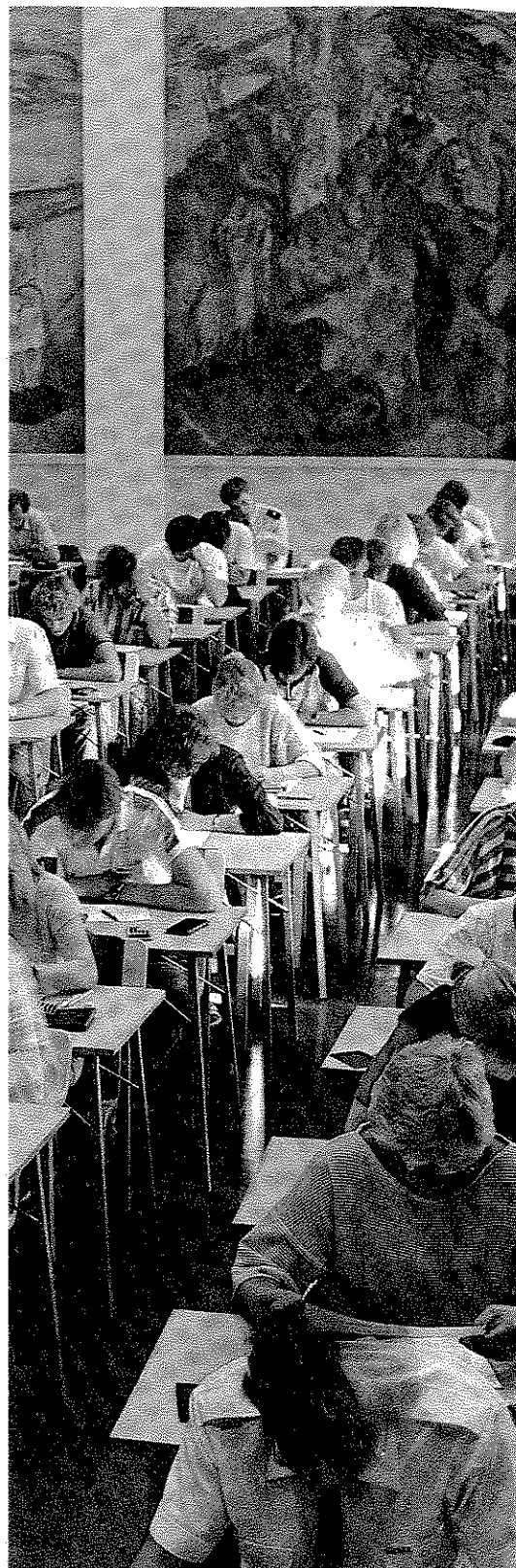
Korkeakoulu on kertomusvuonna kehittänyt tavoitteellista johtamista asettamalla laitoksille ja muille vastuuyksiköille vuositavoitteet, joiden saavuttamista on seurattu. Toteutumistilastot on otettu huomioon jaettaessa määrärahoja ja kannustinlisäjä.

Tavoiteasettelua ja erityisesti tulosten arviointimenetelmiä kehitetään edelleen.

Tähänastiset kokeilut ovat jo osoittaneet, että tavoiteasettelu on mahdollista korkeakoulussakin ja että korkeakoulua voi aktiivisesti johtaa asetettujen tavoitteiden suuntaisesti. Johtamisella tulee kuitenkin olla nykyistä paremmat edellytykset ja riittävän tehokkaat keinot.

II

TUTKINNOT

Ekonomin tutkinto

Vuonna 1987 Helsingin kauppakorkeakouluun valittiin hakemusten ja pääsykokeen perusteella 400 uutta opiskelijaa suorittamaan ekonomin tutkintoa. Hakemuksia oli jätetty 2254.

Opintonsa aloittaneista oli miehiä 49 prosenttia ja naisia 51 prosenttia. Keski-ikä oli 21 vuotta. 67 prosenttia uusista opiskelijoista oli kotoisin pääkaupunkiseudulta. Kolmella neljästä oli ylioppilastodistuksen yleisarvosanana laudatur.

Apulaisprofessori Jouko Mannisen johtama opiskelijavalintaa kehittänyt työryhmä sai muistionsa valmiiksi kesäkuussa 1987.

Apulaisprofessori Erkki Komulainen Helsingin yliopiston kasvatustieteen laitokselta teki tutkimuksen Helsingin kauppakorkeakoulun opiskelijavalinnan toimivuudesta käyttäen aineistona kesän 1987 valinnan ylioppilaita. Selvitys osoitti, että vuoden 1987 valinnan ja valintakokeen toimivuuteen ja luotettavuuteen voidaan olla tyytyväisiä. Valintakokeen reliabiliteetti on varsin korkea, ja se mittaa eri asioita kuin kouluarvosanat.

Helsingin kauppakorkeakoulussa oli 1.10.1987 kirjoilla 3263 opiskelijaa, joista perustutkintoa opiskeli 2944. Eniten opiskelijoita oli laskentatoimen koulutusohjelmassa.

Vuoden 1987 aikana Helsingin kauppakorkeakoulussa suoritettiin 349 ekonomin tutkintoa, mikä on 86 prosenttia vuosittain sisäänotettujen määrästä. Keskimääräinen valmistumisaika oli tasan kuusi vuotta.

Opintojen kehittäminen

Uusi tutkintosääntö astui voimaan elokuussa 1987. Tällöin siirryttiin yhteen koulutusohjelmaan, jossa on neljätoista suuntautumisvaihtoehtoa. Tutkinnon rakennetta pelkistettiin ja opiskelijan valinnanvapautta lisättiin muun muassa sivuaineen valinnassa. Opintojen sirpaleisuutta on vähennettiin ja yleisopinnot korvattiin taloustieteiden perusteilla, 56 opintoviikon laajuisella kokonaisuudella, joka sisältää jokaiselta ekonomilta vaadittavat perusvalmiudet.

Kaksivuotista kehittämistyötä johti professori Markku Säaksjärvi.

Ekonomin tutkinnon rakenne

Taloustieteiden perusteet Yht. 56 ov – Kaikille yhteiset 48 ov – Valinnaiset 8 ov	Pääaineopinnot (sisältää seminaarit ja tutkielman) 56 ov
	Sivuaine vähintään 20 ov
Kieliopinnot 20 ov	
Vapaasti valittavat opintojaksot	

Tutkinnon rakenteen kehittämissä painopiste on siirtynyt laatuun. Helsingin kauppakorkeakoulu sai opetusministeriöltä luvan aloittaa kaksivuotisen opettajien työvelvollisuuskokeilun alkaen syksystä 1988. Kokeilun tarkoituksena on, että luento-opetus vähenee ja opiskelijan itsenäinen työskentely lisääntyy, päämääränä entistä syvällisempi oppiminen.

Syksyllä 1987 käynnistyi "Metsäteollisuuden kansainvälinen koulutusohjelma", ensimmäinen perusopintojen tasolla toteutunut yhteistyöohjelma maassamme. Se syntyi Metsäteollisuuden Keskusliiton korkeakoulu- ja tutkimusvaliokunnan aloitteesta, ja siinä ovat mukana Helsingin yliopisto, Helsingin kauppakorkeakoulu ja Teknillinen korkeakoulu.

Opiskelu muissa korkeakouluissa

Helsingin kauppakorkeakoulun ja Helsingin yliopiston välillä on solmittu yhteistyösopimus, jonka perusteella kauppakorkeakoulun opiskelijat ovat vuoden 1987 alusta voineet suorittaa arvosanoja, opintojaksoja ja opintokokonaisuuksia Helsingin yliopiston oikeustieteellisessä, valtiotieteellisessä ja maatalous-metsätieteellisessä tiedekunnassa sekä eräissä filosofisen tiedekunnan osastoissa.

Näiden tiedekuntien opiskelijoita voidaan vastaavasti hyväksyä ylimääräisiksi opiskelijoiksi

Helsingin kauppakorkeakouluun. Helsingin yliopiston opiskelijat jättivät kertomusvuonna 253 yhteistyösopimukseen perustuva hakemusta. Hakemuksia hyväksyttiin 179 eli 71 prosenttia.

Vastaava sopimus Helsingin kauppakorkeakoulun ja Svenska handelshögskolanin välillä on ollut voimassa vuodesta 1983.

Opiskelu ja harjoittelu ulkomailla

Kansainvälisyys ja kansainväistymisen kuuluvat oleellisesti kauppatieteiden opintoihin. Vuonna 1987 suoritti 65 opiskelijaa opintojaksoja jossain ulkomaisessa korkeakoulussa. Opiskelupaikkoja on tarjolla kymmenessä maassa, 17 korkeakoulussa ja kuudella kielialueella. Opiskelijavaihto ei perustu vastavuoroisuuteen.

Ulkomainen opintojakso kestää lukukauden, poikkeuksena ranskalaiset ja saksalaiset korkeakoulut, joissa opiskellaan koko lukuvuosi. Ekonomiopiskelijat osallistuvat vaihtokorkeakoulun normaaliin opetukseen ja suorittavat vastaavan vuosikurssin opintoja valintansa mukaan.

Englanninkielistä kauppatieteellisten aineiden opetusta on lisätty Helsingin kauppakorkeakoulussa viime vuosina niin, että tarjolla olevista kursseista on mahdollista rakentaa koko lukuvuoden täyttävä opintokokonaisuus.

USA University of South Carolina South Carolina	13
Texas Tech University Texas	9
Saint Bonaventure University New York	4
Hofstra University New York	1
The University of Connecticut Connecticut	3
Georgetown University Washington D.C.	1
KANADA Simon Fraser University British Columbia	4
Université du Québec à Trois-Rivières Québec	2
ISO-BRITANNIA City University Business School Lontoo	3
Manchester Business School Manchester	1
RANSKA Ecole Supérieure de Commerce de Paris Pariisi	4
Institut Européen d'Etudes Commerciales Supérieures Strasbourg	2
SAKSAN LIITTOTASAVALTA Universität Bonn Bonn	4
Universität Hamburg Hampuri	4
Christian-Albrecht-Universität -zu-Kiel, Kiel	4
Ruhr-Universität Bochum	3
RUOTSI Handelshögskolan i Stockholm Tukhoma	4
NORJA Norges Handelshøyskole Bergen	1

Helsingin kauppakorkeakoulun opiskelijat ulkomaisissa yhteistyökouluissa 1987

Jatkotutkinnot

Helsingin kauppakorkeakoulussa on yhtenäinen jatkokoulutusohjelma, joka mahdollistaa tohtorin tutkinnon suorittamisen noin neljässä vuodessa. Siitä lisensiaattitutkinnon osuus on noin kaksi ja puoli vuotta. Ajoitus edellyttää tiivistä kokopäiväopiskelua.

Kauppatieteiden lisensiaatin tutkintoja suoritettiin vuonna 1987 koko maassa 16, joista viisi Helsingin kauppakorkeakoulussa. Kauppatieteiden tohtorin tutkintoja suoritettiin koko maassa kahdeksan, joista kolme Helsingin kauppakorkeakoulussa.

Vuoden 1987 aikana kauppatieteiden tohtorin tutkinnon suorittivat KTL Kari Puumanen, KTL Hannu Kivijärvi sekä KTL Jyrki Veranen.

Kiinnostus jatkotutkintojen suorittamista kohtaan on kasvanut merkittävästi. Uusia jatko-opiskelijoita hyväksyttiin ennätykselliset 108, mikä merkitsi kirjoissa olevien määrän lähes kaksinkertaistumista. Vuoden 1987 lopussa jatko-opiskelijoita oli 308; suosituin aine oli liiketaloustiede: laskentatoimi.

Jatko-opiskelijoista työskentelee korkeakoulun piirissä noin 20 prosenttia, pääasiassa assistentteina ja Perustutkimuksen laitoksen tutkimusassistentteina.

Helsingin kauppakorkeakoulu on vuodesta 1985 ollut mukana korkeakoulujen yhteisessä tietojärjestelmätieteen jatkokoulutusohjelmassa. Opetusministeriö

tukee ohjelmaa vuosittain 2,5 miljoonalla markalla. Helsingin kauppakorkeakoulusta on tietojärjestelmätieteen jatkokoulutusohjelmassa tällä hetkellä kahdeksan opiskelijaa.

Syksyllä 1987 Suomen Yhdyspankki sitoutui tukemaan kauppatieteiden jatkokoulutusta Helsingin kauppakorkeakoulussa ja Svenska handelshögskolanissa vuosittain 1,5 miljoonalla markalla vuosina 1987–1992. Osa tuesta myönnetään apurahoina 5–10 opiskelijalle ja palkkioina opintojen ohjaajille. Tuesta maksetaan myös ulkomaisten professorien luentopalkkiot ja intensiivikurssien järjestelykustannukset.

Kauppatieteellinen tutkimusyhteistyö

Kauppatieteellisen alan tutkimusyhteistyöllä on pitkät perinteet. Vuodesta 1980 lähtien on kauppatieteellisen alan yhteistyötoimikunta kehittänyt jatkokoulutusmahdollisuuksia kauppatieteellisten yksiköiden kesken. Yhteistyötoimikunta on järjestänyt tutoriaaleja ja seminaareja joko tieteenaloittain tai yhteisesti koko kauppatieteellisellä alalla.

Kansainvälinen yhteistyö oli vilkasta vuonna 1987. Korkeakoulussa vieraili 40 ulkomaista luennoitsijaa, joista monet osallistuivat jatko-opiskelijoiden koulutukseen pitämällä seminaareja ja luentosarjoja.

Korkeakoulun omat tutkijat osallistuivat aktiivisesti eri maissa

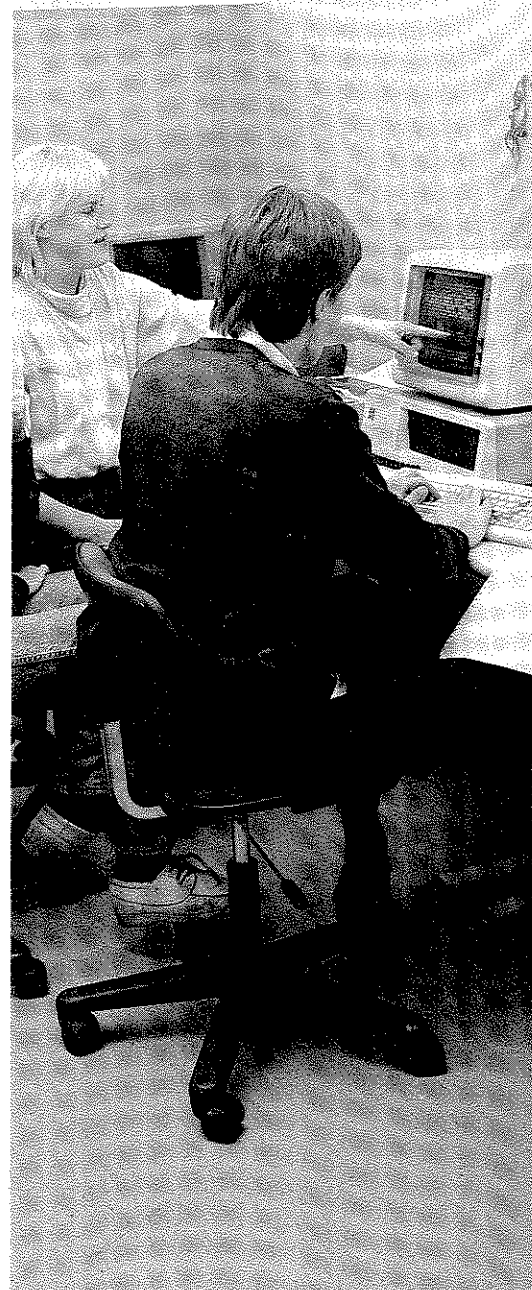
järjestettyihin seminaareihin, konferensseihin ja tieteellisiin työryhmiin. Erityisesti Brysselissä sijaitsevan European Institute for Advanced Studies in Managementin (EIASM) tilaisuuksiin on osallistunut suurehko joukko suomalaisia tutkijoita.

III

TUTKIMUKSEN JA OPETUKSEN LAITOKSET

Korkeakoulun tutkimuksen ja opetuksen laitokset huolehtivat ekonomien perus- ja jatkokoulutuksesta. Valtaosa korkeakoulun tutkimuksesta tehdään laitoksissa.

Hallinnon ja systeemien laitos

*Liiketaloustiede: hallinto
Liiketaloustiede: systeemit
Tietojenkäsittely
Soveltava psykologia*

*Laitoksen johtaja:
professori Markku Kallio*

Liiketaloustiede: hallinto

Ltt: hallinnon opetuksessa painotetaan yrityksen strategista johtamista, organisaation rakentumista, organisaatiossa toimivien ihmisten ja ryhmien johtamista, esimies-alaisuuteen perehdyttämistä ja organisaatioviestintää. Opetusmenetelmiä on kehitetty lisäämällä opiskelijoiden itsenäistä työskentelyä harjoitusten ja työpaperien muodossa. Laajoja kirjapaketteja on puolestaan muutettu osittain lukemisseminaareiksi.

Ltt: hallinnon keskeisiä tutkimusalueita ovat

- Yritysten johtaminen eri kulttuuriympäristöissä
- Liikkeenjohdon työprosessien tasot
- Yrityksissä tapahtuva teknologinen muutos
- Organisaatiokäyttämisen muodot
- Yrityksen taloudellisen menestyksen vaihtelut

Ltt: hallinnossa järjestettiin tutkimusseminaari sekä kevätettä syyslukukaudella. Lisäksi laitos järjesti elokuussa "Workshop on Organization Research" -jatkokoulutusseminaarin ja vierailun Tukholman kauppakorkeakouluun, jossa pidettiin yhteinen "Organisationvetenskapligt seminarium".

Vuonna 1987 valmistui ltt: hallinnon alalta yksi väitöskirja, Jyrki Verasen "The Ownership Function and the

Performance of the Firm". Lisäksi professori Oiva Laaksonen julkaisi tutkimuksen "Management in China" ja Risto Tainio, Pekka Korhonen ja Timo Santalainen teoksen "Explaining Variations in Bank Performance".

Vuoden aikana laitoksella vieraili kuusi ulkomaista luennoitsijaa.

Liiketaloustiede: systeemit

Ltt: systeemien opetuksen painopistealueita ovat liikkeenjohtotiede (Management Science) ja päätöksenteon tukisysteemit.

- Keskeisiä tutkimusalueita ovat
- Monitavoitteinen päätöksenteko; teoria, tietokonetutukset ja sovellukset
 - Tasapainoanalyysi ja sen soveltaminen metsäteollisuuden kilpailukyvyyn arviointiin
 - Systeemidynamiikka

Ltt: systeemien alalla valmistuneita tutkimuksia edustavat "The Global Forest Sector: An Analytical Perspective" (toim. M. Kallio, D. Dykstra ja C. Binkley) sekä Pekka Korhosen "On Using Computer Graphics for Solving MCDM-Problems". Vuoden 1987 aikana systeemeissä hyväksyttiin yksi väitöskirja, Hannu Kivijärven "Implementing Model-Oriented Decision Support Systems".

Tietojenkäsittely

Pienryhmätyöskentelyllä on keskeinen merkitys tietojenkäsittelyn opetuksessa. Opetuksessa käytetään hyväksi myös systeemilaboratoriota. Painopistealueita ovat systeemisuunnittelu sekä tietojenkäsittelytoiminnan johtaminen.

- Tietojenkäsittelyn keskeiset tutkimusalueet ovat
- Tietokoneavusteinen opetus (TAO)
 - Tietojenkäsittelyn strategien suunnittelu
 - Itsenäiskäyttö ja sen johtaminen
 - Johdon työasemat

Julkaisuja:

Markku Sääksjärvi: "Top Executives as Work Station Users: An Empirical Assessment of the Success", Järvinen P. (ed.) Proceedings of the 10th Scandinavian Research Seminar on Information Systems.

Markku Sääksjärvi, Jukka Heikkilä ja Timo Saarinen: "Dual Role of Information Centers: An Empirical Assessment of End Users Computing Management Strategies" ja "The Management of End Users Computing - First Results of Finnish Case Studies".

Laskenta-toimen laitos

*Liiketaloustiede:
laskentatoimi*

*Laitoksen johtaja:
professori Eero Pitkänen*

Liiketaloustiede: laskentatoimi

Opetus antaa laskentaekonomiksi valmistuvalla valmiuden ymmärtää ja analysoida yritysten ja muiden talousyksiköiden taloutta, laatia organisaation johdolle ja sidosryhmille suunnittelu-, valvonta- ja informaatiolaskelmia ja osallistua päätöksentekoprosessiin.

Tieteellisenä tavoitteena on antaa laskentatoimen teorian ja jonkin erikoisalan syvälinen teoreettinen ja metodologinen tuntemus samoin kuin valmius tutkimustyöhön, jatko-opintoihin ja asiantuntijatehtäviin.

Opetuksessa on lisätty tietotekniikan hyväksikäyttöä. Lisäksi on siirretty osin käyttämään erilaisia tehtäviä tentin korvaajana.

Rahoitusmarkkinoihin liittyvässä opetuksessa on korostettu laskentatoimen ja rahoitusmarkkinoiden yhteyttä.

Kansainvälisyyden lisääminen on tavoitteena poikkiteollisessa tutkielmaprojektissa "Excellence-Strategy-Performance", jota on johdettu kansainvälisen markkinoinnin ja laskentatoimen yhteistyönä.

Talouden hallinnon alueella on uutena opintojaksona otettu käyttöön johdon laskentatoimen case-kurssi, jossa suomalaisista yrityksistä laadittujen case-harjoitusten avulla perehdytetään opiskelijoita laskentainformaation

käyttöön liikkeenjohdon päätöksenteossa.

Laskentatoimen tutkimuksen kohteita ovat

- Rahoitussuunnittelu, -analyysit ja -markkinat
- Kirjanpito, tuloslaskenta ja verotus
 - Strategia- ja budjettisuunnittelu
 - Investointien suunnittelu ja valvonta
 - Talouden ohjaus- ja informaatiojärjestelmät
 - Julkisyhteisöjen laskentatoimi

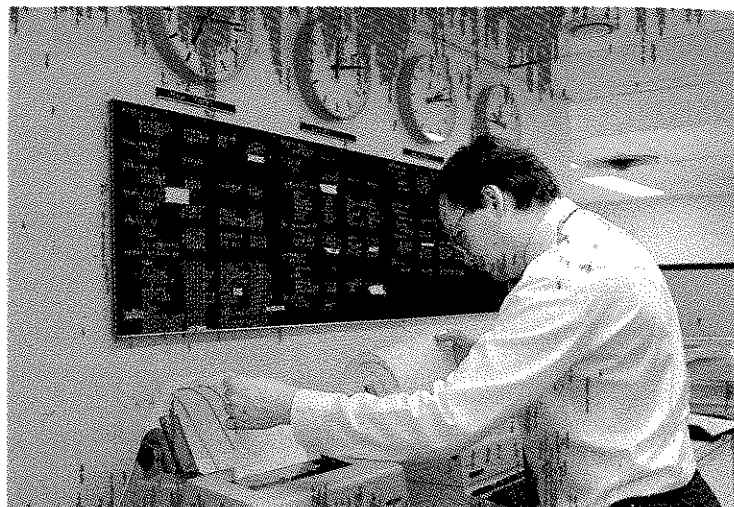
Rahoituksen alueella on pääpaino ollut rahoitusanalyysissä ja niihin liittyvissä kilpailukykytutkimuksissa, joiden tavoitteena on kansainvälinen resurssiallokaatio.

Rahoitustutkimusta tehtiin professori Eero Artton "Ruotsi-Suomi" -toimialaprojektissa, samoin paperiteollisuuden kilpailukykyprojektissa, joka koskee viittä paperintuottajamaata. Professori Eero Arto julkaisi artikkelin "Relative Total Costs - An Approach to Competitiveness Measurement of Industries". Jälkimmäisestä projektista valmistui KTL Jyrki Niskasensensiaatintutkimus "Ulkoisten ja yrityskohtaisten tekijöiden vaikutus metsäteollisuusyritysten kannattavuuteen".

KTT Jarmo Leppiniemi käynnisti kansainvälistä

tilinpäätösinformaatiota koskevan tutkimusprojektin ja markkinoinnin laskentatoimintaa koskevan projektin markkinoinnin laitoksen kanssa.

Suomalaisten yritysten investointikäyttäytymistä tutkittiin vt. professori Kalervo Virtasen johtamassa tutkimusryhmässä. Julkisyhteisöjen laskentatoimissa oli professori Eero Pitkäsén ajankohtaisena tutkimusaiheena julkisten palvelulaitosten tehokkuus ja tuloksellisuus.

Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitos

*Liiketaloustiede:
markkinointi
Kansainvälinen
markkinointi
Yrittäjyys ja pienyritysten
johtaminen
Tavarateknologia*

*Laitoksen johtaja:
professori
Reijo Luostarinen*

Liiketaloustiede: markkinointi

Ltt: markkinoinnin opetuksen tavoitteena on perehdyttää opiskelija markkinoiden rakenteeseen ja niiden tutkimiseen ja markkinoinnin suunnitteluun, toimeenpanoon ja valvontaan.

Osa-alueina ltt: markkinoinnissa ovat kuluttaja- ja markkinointitutkimus, tuotekehitys, hinnoittelu, jakelu, markkinoinnin kommunikaatio, markkinoinnin johtaminen sekä palvelujen ja tuotantohyödykkeiden markkinointi.

Opetuksessa käytetään luento-opetuksen rinnalla case-harjoituksia ja ryhmätöitä.

Markkinoinnissa on keskitytty erityisesti strategisen markkinoinnin, kuluttajan käyttäytymisen, jakelun sekä tuotantohyödykkeiden markkinoinnin tutkimukseen. Tuloksia on julkaissut muun muassa professori Kristian Möller: "Markkinointiosaaminen". Tutkimusprojekteista mainittakoon dosentti Liisa Uusitalon johtama kulttuuriteollisuutta tutkiva Ecocult-projekti.

Vuoden 1987 aikana ltt: markkinointiin nimitettiin kaksi uutta professoria, KTT Kristian Möller ja KTT, DBA Meeri Saarsalmi.

Kansainvälinen markkinointi

Kansainvälisen markkinoinnin tutkimuksessa on erityisesti selvitetty yritysten menestyskijöitä ja kansainvälistymistä, eri toimialojen kansainvälistymistä sekä yritysten kansainvälisiä operaatioita.

Sekä syys- että kevätlukukaudella laitoksella vieraili ulkomainen luennoija pitämässä luentosarjan kansainvälisestä markkinoinnista. Useat kotija ulkomaiset vieraat tutustuvat laitoksen toimintaan, opetukseen ja meneillään olevaan Finland's International Business Operations (FIBO)-projektiin.

Tavarateknologia

Opetuksen keskeisiä alueita ovat materiaalitoiminnot ja niiden kansainvälistäminen. Painotusta on siirretty perinteisestä tavarateknologias- ta materiaalitoimintoihin. Useimmilla kursseilla käytetään opetusmuotoina case-harjoituksia ja ryhmätöitä.

Tutkimuksen kohteena olivat

- Materiaalitalous ja erityisesti sen merkitys yrityksen strategiassa
- Materiaalitalouden vaikutus yrityksen muihin toimintoihin
- Pakkaustutkimus
- Osto- ja hankintatoiminnot

Valmistuneista tutkimuksista mainittakoon "Materiaalitalouden merkitys yrityksen strategiassa", "Suomen Punaisen Ristin materiaalitoiminnot" sekä "Japanilainen JOT-järjestelmä ja sen vaikutukset yrityksen toiminnan ohjaukseen".

Yrittäjyys ja pienyritysten johtaminen

Yrittäjyyden ja pienyritysten johtamisen opetus perustuu pienryhmätyöskentelylle. Opetusmuotoja ovat esimerkiksi seminaarit, pienyritysten johtaminen ja ohjattu työharjoittelu. Juuri pienryhmätyöskentelyn on havaittu motivoivan opiskelijoita tehokkaaseen opintosuoritukseen.

Pääpaino opetuksessa on korkeakoulusta saadun teoreettisen tiedon yhdistämisellä käytäntöön ohjatun harjoittelun avulla.

Tutkimusalueista keskeisimpiä ovat

- Yrittäjyys ja sen edellytykset
- Yrittäjyyden edistäminen ja yrittäjäksi kouluttautuminen
- Pk-yritysten johtamiskysymykset

Vuonna 1987 valmistui KTT Arto Lahden tutkimus "Vaatetusalan rakennemuutos, protektionismi ja suomalaisten vaatetusalan yritysten strategia-avallinnat tärkeimmillä läntisillä vientimarkkinoilla".

Laitos järjesti kesäkuussa "Valtakunnallisen pienyrityksen seminaarin" Helsingin kauppakorkeakoululla sekä "Workshop on Recent Research on Entrepreneurship in Europe" -kokouksen EIASM:ssa Brysselissä. Lisäksi se osallistui kansainväliseen yrittäjyystutkimusprojektiin, jossa on mukana 16 maata.

Kansantaloustieteen laitos

*Kansantaloustiede
Talousmaantiede
Taloushistoria*

*Laitoksen johtaja:
professori Reijo Helle*

Kansantaloustiede

Kansantaloustieteen opetusaloja ovat mikroteoria, makroteoria, rahoitus, kansainvälinen talous sekä ekonometria. Luento-opetuksen rinnalla käytetään pienryhmä- ja yksittäisohjausta sekä atk-avusteista opetusta.

Vuonna 1987 kansantaloustieteen laitoksella käynnistettiin tutkimusprojekti aiheesta "Julkisten toimenpiteiden, lähinnä verojärjestelmän muutosten rahoitusmarkkina-, reaali- ja taloudelliset ja tulonjakovaikutukset".

Muita keskeisiä tutkimusaiheita ovat

- Kansainvälinen kauppa
- Teollinen organisaatio
- Työvoiman taloustiede, erityisesti työvoiman sopimusteoria
- Rajoitettu rationaalisuus taloudellisissa malleissa
- Dynaaminen makroteoria
- Verojärjestelmä

Vuonna 1987 laitos järjesti Helsingin yliopiston kansantaloustieteen laitoksen kanssa 17 kollokvioitilaisuutta sekä ylläpiti vilkasta kansainvälistä yhteistoimintaa. Laitoksella vieraili vuoden aikana 16 ulkomaista luennoitsijaa.

Kansantaloustieteessä suoritti kauppatieteiden tohtorintutkinnon KTL Kari Puumanen. Hänen väitöskirjansa nimi oli "Essays on Monetary Dynamics".

Talousmaantiede

Talousmaantieteessä opiskellaan suurten talousalueiden ja tärkeimpien maiden tuntemusta kansainvälisen operoinnin kannalta, perehdytään yrityksen alueelliseen toimintaan sekä matkailutalouteen. Käytössä on useita erilaisia opetusmuotoja: raporttien laadinta, harjoitukset ja kenttäkurssit, ekskursiot, atk-avusteinen pienryhmäopetus ja sijaintipelit.

Talousmaantieteen tutkimus kattaa muun muassa

- Pääkaupunkiseudun vähittäiskaupan alueelliset teemat
- Rakennemuutokseen liittyvät aluerakennetutkimukset
- Monikansallisten yritysten alueellinen organisaatio
- Matkailun aluetaloudellinen merkitys ja matkailijarakenteiden selvittely

Vuonna 1987 valmistuneita tutkimuksia ovat "Maakunta- ja kaupunkikeskusten vaikutusalueiden kehitys Suomessa 1967-1987", "Markkina-aluejärjestelmä 1986", "Lohjan matkailututkimus" ja "Pääkaupunkiseudun rahavirrat". Keväällä 1987 ilmestyi oppikirja "Matkailu ja matkailijat" (tekijät J. Hemmi & J. Lehtinen & K.-V. Vuoristo).

Oikeus- ja sosiaali-tieteiden laitos

*Oikeustiede
Sosiologia
Valtio-oppi*

*Laitoksen professori:
professori Heikki
Niskakangas*

Oikeustiede

Opetuksen painopistealueita ovat

- Kansainvälinen vero-oikeus
- Yhtiöoikeus ja sopimusoi-keuden peruskysymykset
- Yhteiskunnallinen muutos ja talouselämä
- Sosiaalitieteiden tutkimus-menetelmät

Opetusmuodoissa painotusta on siirretty seminaariharjoitus-ten ja case-opetuksen suuntaan niin että perinteisen luento-opetuksen osuus koko opetuksesta on noin puolet.

Oikeustieteessä tutkimus kohdistuu erityisesti seuraaviin:

- Vero-oikeus
- Yhtiö- ja työoikeus
- Sopimus- ja markkinointioi-keuteen.

Vuonna 1987 professori Heikki Niskakangas julkaisi tutkimukset "Ulkomailla työskentelyn verotus" ja "Konsernivero-oikeutta" sekä Ahti Vapaavuori "Aukollisen verolain tulkinnasta".

Oikeustieteeseen nimitettiin kaksi uutta professoria: OTT Juhani Kyläkallio (yksityisoi-keus) ja OTT Heikki Niska-kangas (julkisoikeus).

Sosiologia

Sosiologian opetus keskittyy taloussosiologiaan ja sosiaali-tieteiden tutkimusmenetelmiin.

Sosiologisen tutkimuksen aiheita ovat viime vuosina olleet erityisesti hyvinvointi-tutkimus sekä kulutukseen ja työelämään liittyvät kysymykset. Esimerkkinä vuonna 1987 valmistunut tutkimus "Nuorten työasenteet – muuttuvatko iän mukana vai jäävätkö sukupolvea leimaamaan".

Menetelmä-tieteiden laitos

*Talousmatematiikka
Tilastotiede
Filosofia*

*Laitoksen johtaja:
apulaisprofessori Jouko
Manninen*

Talousmatematiikka, tilastotiede ja filosofia

Menetelmätieteiden laitoksen opetusalueeseen kuuluvat talousmatematiikka, tilastotiede ja filosofia.

Kaikkiin koulutusohjelmiin sisältyy talousmatematiikan ja tilastotieteen opintojaksoja. Laitos tarjoaa tästä syystä useita eritasoisia alkeiskursseja talousmatematiikassa ja tilastotieteessä.

Erityisen maininnan ansaitsee laitoksen tilastollinen tietojenkäsittelyjärjestelmä SURVO 84. Järjestelmä on hyödyllinen niille, joiden on käsiteltävä tutkimusaineistoaan tilastollisesti. SURVO 84:ää ja sen tilastollisia ohjelmistoja on hyödynnetty tilastotieteen opetuksen harjoituksissa (monimuuttujamenetelmät).

Laitoksen tarjoaman talousmatematiikan ja tilastotieteen syventävien opintojen päämääränä on perehdyttää opiskelijat taloustieteissä tarvittaviin matematiikan ja tilastotieteen syvällisiin menetelmiin.

Laitoksen tutkimustoimin- nan päämääränä on kehittää taloustieteellisten ongelmien ratkaisemisessa vaadittavia matemaattisia ja tilastotieteelli- siä menetelmiä.

Esimerkkeinä voidaan mainita professori Seppo Salon Wienissä toimivan tutkimuslai- toksen IIASA:n (International Institute of Applied System

Analysis) kanssa kehittämä maailman metsäkaupan matemaattinen malli. Elinkei- noelämän tutkimuslaitoksen ETLA:n kanssa on valmisteilla indeksi- ja aggregointiteoriaan liittyvä tuloverofunktioiden aggregointia käsittelevä tutkimus. Professori Yrjö Vartia valmistelee ETLA:n kanssa laajaa tuloerojen mittaamiseen ja mallintamiseen liittyvää atk-ohjelmaa.

Kielten laitos

*Arabia
Englanti
Espanja
Italia
Japani
Kiina
Portugali
Ranska
Ruotsi
Saksa
Suomi
Venäjä*

*Laitoksen johtaja:
apulaisprofessori
Heikki J. Hakkarainen*

Kotimaiset ja vieraat kielet

Kielten laitos vastaa kaikille korkeakoulun opiskelijoille pakollisesta kielenopetuksesta ja erityisen kauppakielten suuntautumisvaihtoehdon valinneiden opiskelijoiden kielenopetuksesta. Laitoksella annettiin lukuvuodenaikana opetusta 12 kielessä, joista kuudessa voi suorittaa pääainetasoisia opintoja.

Vieraassa ja toisessa kotimaisessa kielessä on tavoitteena antaa opiskelijalle valmius suoriutua kansainvälisen talouselämän viestintätilanteista. Opiskelija tutustuu myös kyseistä kieltä puhuvien maiden talouselämään, instituutioihin ja kulttuuritaustaan. Suomen kielen opetuksen yleistavoitteena on perehdyttää opiskelijat viestin perillemenoon vaikuttaviin tekijöihin. Tiedottaminen yrityksissä ja joukkoviestimissä on keskeinen sovellusalue.

Opetuksessa käytetään hyväksi videota, jonka avulla tutustutaan neuvottelutilanteisiin ja niissä vaikuttaviin kielellisiin ja ei-kielellisiin tekijöihin eri kulttuureissa.

Laitoksen tutkimustoiminta keskittyy taloudellisessa viestinnässä käytettyyn kieleen. Kohteena ovat muun muassa

- Keskustelu- ja neuvottelu-strategiat
- Mainonnan kieli

- Kulttuuritekijöiden vaikutus viestintään (esimerkiksi elekieli ja sosiaalinen kommunikointi eri kulttuureissa)
- Tuotenimet ja tavaramerkit
- Yritysten vieraiden kielten tarve

Perustutkimuksen laitos

*Laitoksen johtaja:
professori Aarni Nyberg*

Perustutkimuksen laitoksen tehtävänä on liiketaloustieteellisen ja muun taloustieteellisen perustutkimuksen harjoittaminen ja edistäminen.

Perustutkimuksen laitos tarjoaa tutkimusassistentin virkojen ja stipendiaattipaikkojen muodossa mahdollisuuden täyspäiväiseen jatko-opiskeluun, mikä ulkomaisissa jatkokoulutusohjelmissa on vallitseva opiskelumuoto. Tutkijat määrätään toimeen vuodeksi kerrallaan siten, että toimikausi kokonaisuudessaan on enintään kolme vuotta. Vuonna 1987 laitoksella työskenteli 11 tutkimusassistenttia.

IV

TÄYDENNYS- KOULUTUS

Täydennyskoulutuskeskus järjestää koulutusta kahdessa erillisessä yksikössä, Johtamiskoulutuskeskuksessa Helsingissä ja Pienyrityskeskuksessa Mikkelissä.

Kansainvälinen keskus erikoistuu korkeakoulun ulkomaisten yhteistyösuhteiden kehittämiseen.

Johtamis- koulutus- keskus

*Vs.johtaja:
Väinö Partanen*

Johtamiskoulutuskeskus aloitti toimintavuotensa uusituissa tiloissa Casa Academicassa, Hietaniemenkatu 7 A, Helsinki.

Johtamiskoulutusohjelma JOKO

Johtamiskoulutusohjelma JOKO tarjoaa peruskoulutusta täydentävää johtamiskoulutusta yritysten ja julkishallinnon esimies tai asiantuntijatehtävissä toimiville, lähinnä akateemisen tutkinnon suorittaneille. Ohjelma kestää 12 viikkoa.

Koulutus täydentää tietoja ja taitoja sekä pohjustaa vaativampiin johtamistehtäviin siirtymistä.

Syksyllä 1986 käynnistyneet kolme JOKO-ohjelmaa jatkuivat kevätkaudella. Osanottajia oli yhteensä 87. Kevään aikana käsiteltiin markkinointia, johtamista ja organisaatiokäytäytymistä, yrityksen rahoitusta ja kulttuurierojen merkitystä kansainvälisessä liiketoiminnassa. Ohjelmaan sisältyi viikon vierailu London Business Schoolin kansainvälisessä ohjelmassa.

Syyskuussa käynnistyi kolme uutta JOKO-ohjelmaa. Osanottajia oli yhteensä 79. Kuuden opintoviikon aikana perehdyttiin talouden suunnitteluun ja valvontaan sekä yrityksen ympäristöaineeseen.

Opetusmenetelminä käytettiin luentojen lisäksi yksilö-, ryhmä- ja case-harjoituksia,

osanottajien alustuksia, yritysesimerkkejä sekä yrityspeliä. Opetustuntien kokonaismäärä toimintavuonna oli noin 450 tuntia/kurssi, jonka lisäksi tehtiin yritysvierailuja.

JOKO-ohjelmien osanottajien keski-ikä oli 37 vuotta. Työkokemusta heillä oli keskimäärin yhdeksän vuotta. Kurssilaisista oli naisia 20 prosenttia. Akateeminen koulutustausta oli 71 prosentilla kurssilaisista, toimialoista puolestaan olivat yleisimmät kauppa ja palvelu sekä teollisuus.

Pääkaupunkiseudun PK-JOKO

Pääkaupunkiseudun yrittäjille ja pienten ja keski suurten yritysten johdolle suunnattu johtamiskoulutusohjelmiatoteutettiin kaksi, kumpikin kestoltaan 18 päivää. Osanottajia oli yhteensä 39.

Aiheena olivat liikeidea ja liiketoiminnan kehittäminen, markkinointi, yrityksen laskentatoimi ja rahoitus, verotus sekä johtaminen ja henkilöstöhallinto.

TALKO

Vuoden 1986 lopussa alkanut Valtionhallinnon johdon taloustieteellinen täydennyskoulutusohjelma TALKO 2 jatkui kevätkaudella ja päättyi toukokuussa 1987. Ohjelma

koostui seitsemästä kolmen päivän jaksosta. Aiheet olivat kansantaloustieteen, liiketaloustieteen sekä virasto- ja laitostalouden alueilta. Osanottajia oli 26.

Marraskuussa 1987 käynnistyi kolmas TALKO-kurssi. Osanottajia oli 26. TALKO-ohjelmat toteutetaan valtiovarainministeriön toimeksiannosta valtionhallinnon henkilöstökoulutuksena.

VALIKO

Vakuutusalan liikkeenjohdollinen täydennyskoulutusohjelma VALIKO on suunniteltu vakuutusalan johtamis- ja asiantuntijatehtävissä toimiville, korkeakoulututkinnon omaaville henkilöille.

Ensimmäinen ohjelma käynnistyi marraskuussa 1987 ja osanottajia oli 22. Ohjelman sisältö koostui vakuutusallalle soveltuvista liiketaloudellisista aineista, alan lainsäädännöstä sekä kansainvälisestä vakuutus-toiminnasta.

IVO

IVO on liikkeenjohdollinen täydennyskoulutusohjelma, joka on suunniteltu varta vasten Imatran Voima Oy:n käyttötekniikan toimistolle. Ohjelman sisältö painottui liiketaloudellisiin aiheisiin ja käsitti kuusi kolmen päivän

jaksoa. Osanottajia oli 20.

Toimintavuonna käynnistettiin seuraavien ohjelmien valmisteluprojektit: Ekono-mien rahoituskoulutusohjelma RAHEKO, Hallittu kasvu HAKA Mikkelin läänin kasvupotentiaalia omaaville teollisille pienille ja keski-suurille yrityksille sekä Kainuun korkea-koulutasoinen johtamis- ja markkinointikoulutusohjelma KAJO.

Pienyritys-keskus

*Vs. johtaja:
Pentti Mustalampi*

Pienyrityskeskukseen toiminta-ajatuksena on yrittäjyyden ja pienten ja keski suurten yritysten toiminnan edistäminen ja vahvistaminen. Vuoden 1987 aikana toteutettiin pitkäkestoista yritysjohdon-koulutusta seuraavasti: vuonna 1986 alkaneen, Kuopion yliopiston kanssa yhteistyönä järjestetyn johtamiskoulutusohjelman kaksi viimeistä jaksoa toteutettiin alkuvuodesta.

Jo kokeneille yrittäjille järjestettiin neljä johtamiskoulutusohjelmaa. Aloittaville yrittäjille käynnistyi kaksi Oma yritys -ohjelmaa. JOKO- ja Oma yritys -ohjelmat keskittyvät yrityskokonaisuuden hallitsemiseen ja johtamiseen. Sisällön pääryhmät olivat yritysstrategia, taloushallinto, markkinointi ja henkilöstöhallinto.

Osanottajia JOKO- ja Oma yritys -ohjelmissa oli vuonna 1987 yhteensä 163. Osanottajien keski-ikä oli 36 vuotta ja koulutustausta useimmiten opistotasoinen. Ohjelmien osanottajista valtaosa tuli teollisuus- tai palveluyrityksistä.

Vuoden aikana toteutettiin kaksi pitkäkestoista jatkokoulutusohjelmaa (JATKOJO-KO), joiden teemat olivat "Tilinpäätösanalyysistä tuottavaan tulossuunnitteluun" ja "Liiketoimintasuunnitelman laadinta". Osanottajia oli yhteensä 18.

Lisäksi toteutettiin useita lyhytkestoisia ohjelmia ja seminaareja, joihin osallistui yhteensä 386 henkilöä.

Pienyrityskeskus sai pk-yritystoiminnasta toimeksiantoja muun muassa yrityksiltä, Kauppa- ja teollisuusministeriöltä sekä Mikkelin kaupungilta ja maalaiskunnalta.

Esimerkkinä tutkimustoiminnasta mainittakoon pk-yritysten vientikynnyksiä selvittävä projekti, jota samoin kuin yritystoiminnan edellytysten seurantatutkimusta jatkettiin vuoden 1987 aikana. Kesäkuussa aloitettiin tutkimus, jossa selvitetään mekaanisen puunjalostusteollisuuden pk-yritysten tilaa ja kehitysedellytyksiä Mikkelin läänissä.

Kauppakamarin toimeksiannosta Pienyrityskeskuksessa jatkui "Tutkimus elinkeinoelämän apuna"-projekti. Läänin koulutuksen ja tutkimuksen työryhmän kanssa laadittiin Mikkelin läänintutkimuspoliittinen ohjelma ja tutkimusohjelma.

Kansainvälinen keskus

*Johtaja:
Veikko Jääskeläinen*

Kansainvälisen keskuksen tehtävänä on kehittää Helsingin kauppakorkeakoulun kansainvälisesti orientoitunutta tutkimus- ja opetustoimintaa ja pyrkiä monipuoliseen yhteistyöhön koti- ja ulkomaisten korkeakoulujen ja laitosten kanssa. Keskuksen päätehtävät vuonna 1987 olivat ulkomaisten opiskelupaikkojen järjestäminen ekonomintutkintoa opiskeleville ja kansainvälisen Master of Business Administration -täydennyskoulutusohjelman järjestäminen. Vuonna 1987 kansainvälinen keskus järjesti 65 ekonomio opiskelijalle opiskelupaikan ulkomaisissa korkeakouluissa.

MBA-ohjelma

Master of Business Administration -ohjelma on tarkoitettu henkilöille, jotka ovat jo suorittaneet jonkin korkeakoulututkinnon ja jotka muutamien käytännön työelämässä vietettyjen vuosien jälkeen haluavat valmistua liikkeenjohdollisiin tehtäviin.

Helsingin kauppakorkeakoulun MBA-ohjelma on kestoltaan kaksivuotinen. Opetuskielenä on englanti.

Kansainvälisen Master of Business Administration -ohjelman neljäs vuosikurssi aloitti opiskelunsa vuoden 1987 alussa. Opiskelijoita kurssilla on 43, joista 13 naista ja 30 miestä. Ulkomaalaisia opiskelijoita on kuusi.

Kurssilaisten keski-ikä on 28,5 vuotta ja työkokemusta heillä on keskimäärin neljä vuotta. Yleisin korkeakoulututkinto MBA-ohjelmaan tulevilla on joko kaupallinen tai tekninen tutkinto.

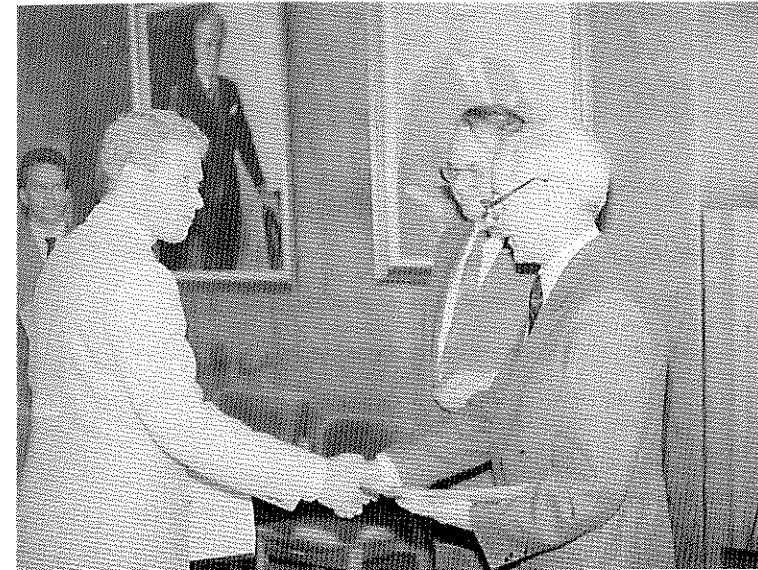
Ohjelman avulla opiskelijat perehdytetään yritysjohdon toimintakenttään: yrityksen sisäiseen ja ulkoiseen ympäristöön, yrityksen päätoimintoihin sekä johdon työvälineisiin. Pääosa ohjelmasta keskittyy yritysten kansainvälisiin toimintoihin kuten kansainvälistä markkinointia, rahoitusta ja laskentatoimintaa käsitteleviin kysymyksiin.

Kaksivuotisen MBA-ohjelman ensimmäiset puolitoista vuotta opiskellaan Suomessa.

Viimeiseksi lukukaudeksi opiskelijat hakeutuvat opiskelemaan johonkin ulkomaiseen MBA-ohjelmaan.

Opetusta antavat pääasiassa ulkomaisten korkeakoulujen professorit. Vuonna 1987 MBA-ohjelmassa opetti 30 vierailevaa luennoitsijaa.

Ohjelmassa vieraili vuonna 1987 seitsemän ulkomaista opiskelijaa.

V

KEHITYS- YHTEISTYÖ- OHJELMAT

PRODEC

*Johtaja:
Saara Kehusmaa-Pekonen*

Helsingin kauppakorkeakoulun kehitysyhteistyöohjelma PRODEC:in (Programme for Development Cooperation at the Helsinki School of Economics) tarkoituksena on edistää kehitysmaiden ulkomaankauppaa. Toiminta jakautuu koulutukseen kansainvälisen kaupan alalla sekä kehitysmaiden talouteen liittyvään ja koulutusta tukevaan tutkimukseen.

PRODEC:in tutkimustoiminnan tarkoituksena on tehdä, teettää ja tukea kehitysmaiden ulkomaankauppaan liittyvää tutkimusta ja selvitystyötä. Tutkimus- ja selvitystöiden painopiste on vähitellen siirtynyt yleisistä yksityiskohdaisempiin kehitysmaiden tuontia ja vientiä koskeviin ongelmiin. Tutkimustulokset on pyritty laatimaan käsikirjoiksi tai oppaiksi, joita voidaan hyödyntää opetuksessa. Vuoden aikana ilmestyivät "Import Management Guide" sekä uudistettu painos "Handbook on Procurement of Paper and Board":ista.

Vuonna 1968 perustettu PRODEC toimii Helsingin kauppakorkeakoulun erillisenä ohjelmana ja on osa ulkoasiainministeriön rahoittamaa Suomen kehitysyhteistyötä. PRODEC toimii läheisessä yhteistyössä useiden kansainvälisten järjestöjen kanssa. Valtaosa koulutuksesta järjestetään yhteistyössä YK:n järjestöjen kanssa.

Tärkeimmät yhteistyöjärjestöt ovat International Trade Centre UNCTAD/GATT (ITC) ja United Nations Conference on Trade Development (UNCTAD) Genevessä, United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (ESCAP) Bangkokissa sekä United Nations Economic Commission for Africa (ECA) Addis Abebassa.

Euroopan maiden tuonninohjaustoimistot sekä kehitysmaiden vienti-, tuonti- ja koulutusorganisaatiot ovat erityisesti kehitysmaissa järjestettävissä seminaareissa tärkeitä yhteistyökumppaneita.

Vuonna 1987 PRODEC järjesti kahdeksan seminaaria, joihin osallistui yhteensä 140 kurssilaista 52 maasta. Seminaareissa luennoi yhteensä 168 asiantuntijaa, joista 60 oli suomalaista ja 108 ulkomaalaista.

PRODEC- Import

Johtaja:
Kalervo Vahtokari

PRODEC-Importin tehtävänä on tiedottaa kehitysmaiden viejille Suomen markkinoista ja suomalaisille maahantuojille kehitysmaiden vientitarjonnan- ta sekä välittää liikeyhteyksiä ja tapaamisia näiden välillä.

Vuonna 1987 PRODEC-Import julkaisi 381 liikeyhteystiedustelua suomalaisille maahantuojille jaetussa Tuontitiedotteessa. Lisäksi se järjesti syksyllä 1987 vierailu- ja yrityskäyntiohjelman kolmelle kehitysmaasta tulleelle kauppavaltuuskunnalle.

Southern African Development Coordination Conference (SADCC) -maihin suuntautunut Pohjoismaiden markkinoita esittelevä seminaarikokous saatiin päätökseen vuonna 1987, jolloin seminaareja järjestettiin seitsemässä eri Afrikan maassa. Lisäksi tehtiin vientituotteiden kartoitusmatkat Sri Lankaan, Bangladeshiin ja Egyptiin.

PRODEC-Import osallistui Berliinin kehitysmaatuotemes- suille järjestämällä sinne ostajamatkan, jakoi Suomen markkinoista kertovaa materiaalia kehitysmaiden viejille sekä osallistui vähiten kehittyneiden maiden viejille järjestettyyn seminaariin.

Toukokuussa kehitysmaatuotetoimisto järjesti kaksipäiväisen seminaarin suomalaisten kehitysmaakauppojen edustajille.

PRODEC-Import julkaisee monipuolista tiedotusaineistoa

suomalaisille maahantuojille, kehitysmaiden viejille ja vienninedistämisorganisaatioil- le. Lisäksi julkaistaan sarjoja ”Market Profile – Finland” ja ”Market Brief”.

VI

JULKAISU- SARJAT

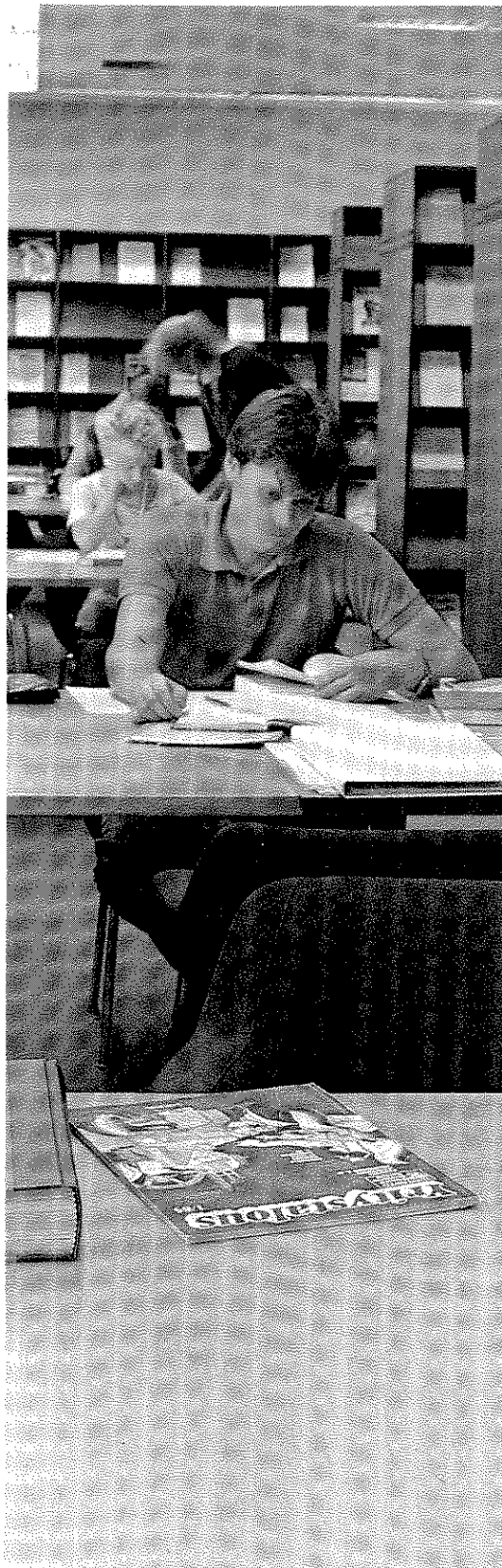
Helsingin kauppakorkea- koulussa tehdyt tutkimuk- set ja selvitykset julkaistaan seitsemässä sarjassa.

Julkaisusarjat ja niissä ilmestyneiden teosten määrä 1987

A-sarja: väitöskirjoja	6
B-sarja: Studies	4
C-sarja: oppikirjoja	1
D-sarja: laitosjulkaisuja	18
E-sarja: selvityksiä	6
F-sarja: työpapereita	27
M-sarja: Mikkelin Pienyrityskeskukseen julkaisuja	15

VII

ERILLISET YKSIKÖT

Kirjasto

*Ylikirjastonhoitaja:
Henri Broms*

Helsingin kauppakorkeakoulun kirjasto on palvellut Suomen taloustieteellisenä keskuskirjastona varsin laajaa asiakaskuntaa. Pääkirjaston ja kurssikirjaston koti- ja lukusalilainauksen määrä nousi 110 000:een. Kaukolainatiloituksia saapui eri puolilta Suomea ja ulkomailta yli 10 000.

Kirjastossa on nykyisin yli 220 000 teosta. Kokoelmat karttuivat vuoden 1987 kuluessa 9280 nidoksella. Kirjastoon tulee jatkuvasti noin 1600 aikakaus- ja sanomalehteä, joista noin 1200 on ulkomaista.

Kirjaston toiminnot on automatisoitu yhteistyössä korkeakoulun laskentakeskuk-

sen kanssa. Informaatiojärjestelmää on kehitetty yhdessä muiden Euroopan kauppakorkeakoulujen kanssa.

Asiakkaita on avustettu tiedonhaussa etsimällä materiaalia ja laatimalla luetteloita eri aihepiireistä. Vuoden aikana tiedustelujen määrä nousi yli neljäntuhannen. Tiedonhakuja tehtiin sekä kirjaston omista että ulkomaisista tietokannoista.

Kirjaston seitsemässä atk-pohjaisessa tietokannassa on viitetietoja yli 176 000 artikkelista, kirjasta ja tutkimuksesta. Vuonna 1987 otettiin käyttöön myös CD-ROM-levyille tallennettuja tietokantoja eri aihealueilta.

Kirjaston Helecon-tietokannat

FINP	kotimaiset talouselämän aikakauslehtiartikkelit
SCIMP	kansainväliset liikkeenjohdon aikakauslehtijulkaisut
SCANP	pohjoismaiset talouselämän ja liikkeenjohdon aikakauslehtiartikkelit ja korkeakoulujen sarjajulkaisut
THES	kotimaisten korkeakoulujen taloustieteelliset oppinnäytteet
BILD	kansainväliset ja kotimaiset talouselämän kirjat, raportit ja tutkimukset
IBS	kansainvälinen talouselämän kirjallisuus
KAUPPIS	Kauppalehden artikkelit myös kokonaistekstinä

Laskenta- keskus

Johtaja:
Heikki J. Huttunen

Laskentakeskus on erillinen laitos, jonka tehtävänä on tarjota atk-palveluja korkeakoulun eri käyttäjäryhmille – opiskelijoille, tutkijoille, opintotoimistolle, kuvalaitokselle, kirjastolle ja hallintovirastolle.

Tietojenkäsittelykapasiteetista vastaa kolme minitietokoneita ja yli 200 mikrotietokoneita.

Laskentakeskuksen toiminnan painopiste oli kertomusvuonna palveluiden hajauttamisessa. Opintotoinformaatiojärjestelmän käyttöön hankittiin oma osastotietokone. Mikrotietokoneiden lukumäärä kasvoi puolella. Laskentatoimen ja menetelmätieteiden laitosten mikroluokkatilat valmistuivat. Kirjastoon hankittiin CD-ROM-tietokantoja.

Lähiuosina toteutetaan koko korkeakoulun kattava tietoliikenneverkko, jonka suunnitelma valmistui vuonna 1987. Myös keskushallinnon toimistoautomaatiosta tehtiin kartoitus, joka on perustana vuoden 1988 toimistoautomaation suunnitelmalle ja toteutukselle.

Kuvalaitos

Johtaja:
Kullervo Myllyrinne

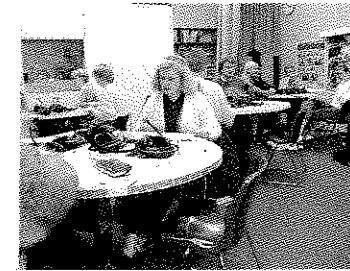
Kuvalaitoksen offsetpainossa valmistetaan kaikki korkeakoulun julkaisut ja monistees, opettajien luennoilla jakama oheismateriaali, opiskelijoiden seminaarityöt sekä korkeakoulun toimintaan läheisesti liittyvien ulkopuolisten laitosten monistustyöt. Lisäksi tehtäviin kuuluvat opetuksessa tarvittavien diakuvien valmistaminen, opetustelevisiolaitteiden hoito sekä korkeakoulun eri tilaisuuksien kuvaaminen.

Vuoden 1987 aikana kuvalaitoksen offsetpainossa käsiteltiin 6340 työtä. Korkeakoulun julkaisusarjoihin B, D, E, F ja M kuuluvia kirjoja ja vihkoja painettiin yhteensä 50 julkaisua. "Helsingin kauppakorkeakoulun opetusmonistetta" -sarjassa tehtiin yhteensä 48 opetusmonistetta, joista 24 oli uusintapainatuksia.

Tv-studiossa olevaa kiinteätä kuvauslaitteistoa käytiin lähinnä kielten opetuksessa esiintymistekniikan ja erilaisten case-harjoitusten kuvanauhoittamiseen.

Kielistudio- keskus

Johtaja:
C.-A. von Willebrand

Kielistudiokeskukseen kuuluu neljä kielistudiota ja itseopiskelusali. Kielistudiota käyttää vakinaisesti noin 2100 opiskelijaa ja 48 opettajaa. Opetusta annetaan 12 kielessä: arabia, englanti, espanja, italia, japani, kiina, portugali, ranska, ruotsi, saksa, venäjä ja suomi.

Kielistudiokeskuksen tehtäviin kuului:

- Opetusmateriaalien äänittäminen, muokkaus ja kopiointi
- Ääni- ja videonauhoitteiden hoito ja arkistointi
- Kielistudio-opetuksen täydennyskoulutus
- Korkeakoulun muiden laitosten ja yksiköiden av-tarpeissa avustaminen
- Jatkokoulutustilaisuuksien järjestäminen kieltenopettajille
- Tiedotustoiminta

VIII

TALOUS

Korkeakoulun toiminta rahoitetaan pääosin valtion tulo- ja menoarvion kautta. Menojen loppusumma kohosi 55 milj. markkaan, missä lisäystä edelliseen vuoteen oli 17 prosenttia. Suurin menoryhmä oli palkkausmenot, joiden osuus oli 63 prosenttia. Maksullisen palvelutoiminnan osuus menoista oli 16 prosenttia.

Korkeakoulun tulot kohosivat 8,5 milj. markkaan, josta maksullisen palvelutoiminnan osuus oli 8 milj. markkaa. Lisäystä edelliseen vuoteen kertyi 17 prosenttia.

Valtion tulo- ja menoarvion ulkopuolinen toiminnan rahoitus kohosi lähes 12 milj. markkaan, mikä oli 21 prosenttia valtiolta saadusta menobudjetin loppusummasta. Suurin muun rahoituksen erä, 8 milj. markkaa, oli ulkoasiainministeriön rahoittama kehitysyhteistyöohjelma PRODEC. Lisäksi Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiö tuki korkeakoulun toimintaa 1,8 milj. markalla.

Yhden ekonomintutkinnon kustannukset vuonna 1987 olivat 140 400 markkaa. Kustannukset opiskelijaa kohti

olivat 15 400 mk ja laskennallista opiskelutyövuotta kohti 32 400 mk.

Korkeakoulun käytössä olevien tilojen määrä oli 22 100 br-m². Tiloista 2 800 m² oli vuokratiloja, joissa toimivat lähinnä täydennyskoulutustoimintaa harjoittavat yksiköt.

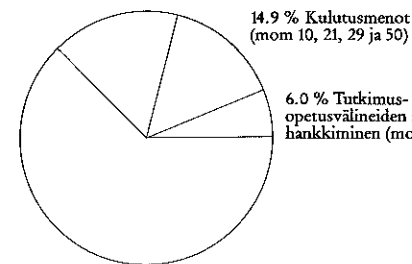
Helsingin kauppakorkeakoulun menot ja tulot vuosina 1986-87 (1000 mk)

Erä	1986	1987
MENOT		
Palkkaukset	31 442	34 451
Kulutusmenot	7 225	8 209
Maksullinen palvelutoiminta	5 871	8 996
Hankinnat	2 605	3 296
<hr/>		
TMA-menot yhteensä	47 143	54 962
Muu rahoitus	13 798	11 594
<hr/>		
MENOT YHTEENSÄ	60 941	66 556
<hr/>		
TULOT		
Maksullinen palvelutoiminta	6 835	7 999
Muut tulot	409	473
<hr/>		
TULOT YHTEENSÄ (TMA)	7 244	8 472

Kokonaismenojen jakautuminen momenteittain 1987

(ei sisällä tulo- ja menoarvion ulkopuolista rahoitusta)

Maksullinen palvelutoiminta (mom 28) 16.4 %

Palkkaukset 62.7 % (mom 01)

Hallinto ja yhteiset 19.1 %
 Koulun yhteiset 4.3 %
 Hallintotoimisto 5.1 %
 Opintotoimisto 2.6 %
 Taloustoimisto 1.3 %
 Kiinteistömenot 5.8 %

Täydennyskoulutus 26.9 %
 Johtamiskoulutuskeskus, Helsinki 4.2 %
 Pienyrityskeskus, Mikkeli 6.3 %
 Kansainvälinen keskus (MBA) 4.4 %
 PRODEC 12.0 %

Kokonaismenojen jakautuminen vastuualueittain 1987

(sisältää HKKK:n käyttöön suoraan osoitetun tulo- ja menoarvion lisäksi ulkopuolisen toiminnan rahoituksen)

(Sisältää HkKK:n käyttöön suoraan osoitetun tulo- ja menoarvion lisäksi ulkopuolisen toiminnan rahoituksen)

Erillislaitokset 171 %
 Kirjasto 8.4 %
 Laskentakeskus 6.8 %
 Kuvallisuus 1.1 %
 Kielistudio 0.8 %

Ainelaitokset 36.8 %
 Kielet 9.0 %
 Hall. ja syst. 7.0 %
 Kans.tal. tiede 4.5 %
 Markk. & tuot.tal. 5.5 %
 Laskentatoimi 4.4 %
 Menetelmät 2.4 %
 Oik. & sos.t. 2.2 %
 Perustutkimus 1.8 %

IX

TUKISÄÄTIÖ

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön tarkoituksena on avustaa ja tukea Helsingin kauppakorkeakoulua. Tämän toteuttamiseksi säätiö käyttää omaisuutensa tuoton yksinomaan korkeakoulun toiminnan hyväksi antamalla taloudellista tukea korkeakoululle ja sen piirissä toimiville henkilöille.

Säätiön valtuuskunnan puheenjohtajana on kansliapäällikkö Jaakko Numminen ja varapuheenjohtajana pääjohtaja Jaakko Lassila. Kertomusvuonna säätiön hallitukseen kuuluivat valtuuskunnan nimeäminä pääkonsuli Sakari Yrjönen, varapuheenjohtajana vuorineuvos Pentti Herkama ja jäsenenä ylijohtaja Kalervo Hentilä, kauppat. tri Eino Hirvonen, kansleri Jaakko Honko, kauppat. tri Markku Koskela ja rehtori Arvi Leponiemi. Säätiön toiminnanjohtajana oli hallintojohtaja Matti Sarakontu ja kiinteistöjen isännöitsijänä toimistopäällikkö Jouni Lätti.

Säätiön tärkeimpiä toimia kertomusvuonna olivat säätiön omaisuuden uudelleenjärjestelyjen jatkaminen omaisuuden tuoton lisäämiseksi ja uusien

tutkimusprojektien käynnistämiseen tarkoitettun "miljoonajoon" suorittaminen normaalin apurahajaan lisäksi.

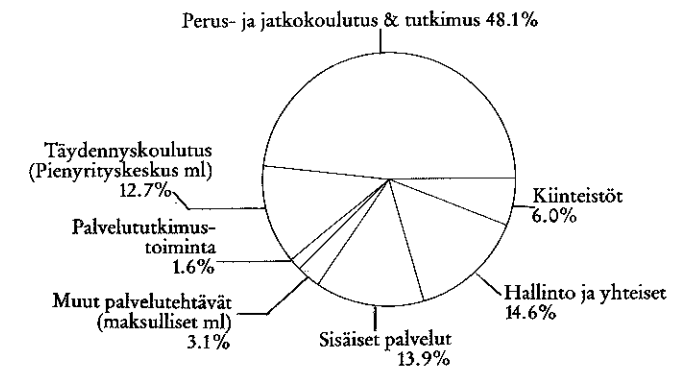
Omaisuuuden uudelleenjärjestelyihin sisältyi säätiön omistamien asuinhuoneistojen myynti ja uusien vuokrattavien liike- ja toimistotilojen hankkiminen Lauttasaaresta, Malmilta ja Espoon keskustasta. Järjestelyjen tuloksena säätiön omaisuuden tuotto, joka vuonna 1986 oli 1 545 000 markkaa, nousi kertomusvuonna 2 304 000 markkaan ja nousee edelleen lähivuosina neljään ja puoleen - viiteen miljoonaan markkaan.

Säätiö myönsi vuonna 1987 korkeakoulun tutkimus- ja opetustoiminnan tukemiseksi apurahoja yhteensä 1 707 000 markkaa. Näistä myönnettiin tavallista suurempina tutkimusprojektipurahoina 11 tutkijalle ja tutkijaryhmälle 693 000 markkaa. Lisäksi säätiö myönsi korkeakoululle muuna tukena 111 000 markkaa. Mainittakoon vertailun vuoksi, että jaettujen apurahojen määrä vuonna 1985 oli 774 000 markkaa ja vuonna 1986 1 017 000 markkaa.

X

HENKILÖSTÖ

Henkilöstön jakautuminen

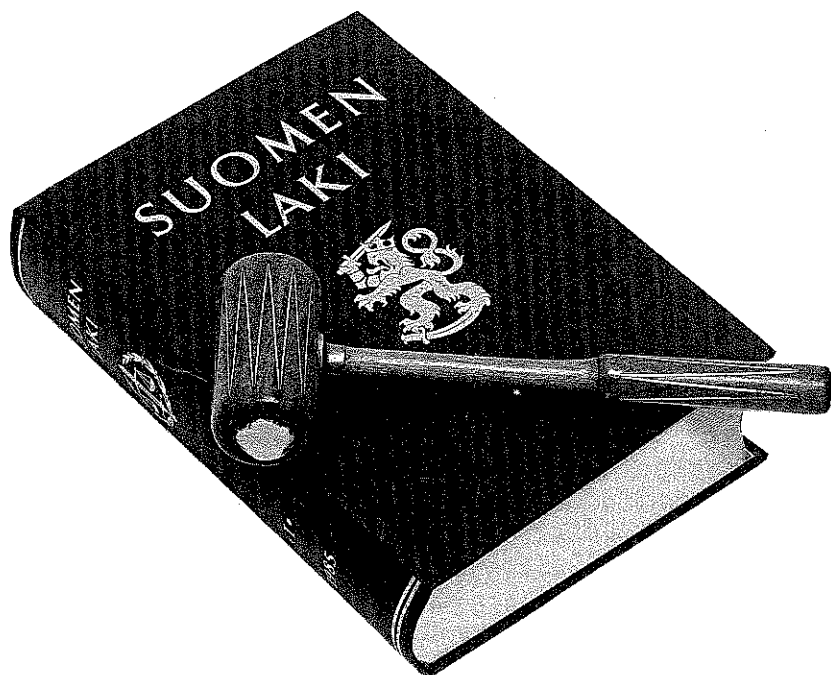

Korkeakoulun henkilöstö vuonna 1987

	Palkkausmomentti		Maksullinen	Muut
	Opetus ja tutkimus	Muu henkilöstö	palvelutoiminta	varat
Vakinainen henkilökunta (vakanssit 31.12.)	141	121	4	—
Muut (määrä- ja osa-aikaiset, tuntiopettajat tms. - työvuotta)	24	21	18	39
Yhteensä	165	142	22	39

XI

HALLINTO

Valtuusto

Puheenjohtaja: Fedi Vaivio, professori
Varapuheenjohtaja: Kari Jääskeläinen, kyo
Jäsenet: Erkki Aaltio, professori
 Eero Artto, professori
 Torsti Gummerus, kyo
 Carita Itäinen, kyo
 Kari Järvikare, kyo
 Markku Kallio, professori
 Minna Kesälä, kyo
 Sanna Ketomäki, kyo
 Juha Kinnunen, assistentti
 Mikko Kivekäs, kyo
 Hannu Kivijärvi, vt. apulaisprofessori
 Kalevi Kyläkoski, vt. professori
 Ritva Löyttyjärvi, kirjastoamanuenssi
 Johanna Mäki, kyo
 Jouni Mölsä, kyo
 Timo Nikunen, kyo
 Aarni Nyberg, professori
 Sirkka-Liisa Ojanen, lehtori
 Eero Pitkänen, professori
 Irma Ruone, kirjanpitäjä
 Meeri Saarsalmi, professori
 Seppo Salo, professori
 Kirsi Suhonen, kyo
 Markku Sääksjärvi, professori
 Leena Taiminen, toimistosihiteeri
 Sinikka Vanhala, tutkija
 Markku Virtanen, erikoistutkija
 Kai-Veikko Vuoristo, apulaisprofessori

Hallitus

Puheenjohtaja: Arvi Leponiemi, rehtori
Varapuheenjohtajat: Erkki Aaltio, professori, I vararehtori ja Markku Sääksjärvi, professori, II vararehtori 31.7.1987 asti sekä 1.8.1987 alkaen Fedi Vaivio, professori, I vararehtori ja Jääskeläinen Veikko, professori, II vararehtori
Jäsenet: Kari Jääskeläinen, kyo
 * Veikko Jääskeläinen, professori
 Saara Kehusmaa-Pekonen, johtaja
 Timo Kärnä, kyo
 Oiva Laaksonen, professori
 Ahti Lehtomaa, assistentti
 Jouni Mölsä, kyo
 Urho Paakkunainen, tutk.ass.
 Meeri Saarsalmi, vt. professori
 Seppo Salo, professori
 Matti Suurnäkki, kyo
 Sinikka Vanhala, tutkija

 * professori Eero Artto tuli professori Veikko Jääskeläisen tilalle tämän siirtyessä varapuheenjohtajaksi 1.8.1987 alkaen.

Henkilökohtaiset varajäsenet: Arho Anttila, kyo
 Eero Pitkänen, professori
 Anneli Vesterinen, toimistosihiteeri
 Minna Kesälä, kyo
 Markku Kallio, professori
 Markku Virtanen, erikoistutkija
 Sanna Ketomäki, kyo
 Eero Niemi, lehtori
 Arto Lahti, vt. professori
 Kai-Veikko Vuoristo, apulaisprofessori
 Kai Järvikare, kyo
 Kaarina Lähteenmäki, osastosihteeri

Neuvottelukunta

1.9.1987
Puheenjohtaja: Sakari T. Lehto, ministeri
Varapuheenjohtaja: Ahti Hirvonen, toimitusjohtaja
Jäsenet: Ele Alenius, pankinjohtaja
 Heikki Bachmann, toimitusjohtaja
 Kalervo Herttilä, ylijohtaja
 Pentti Herkama, vuorineuvos
 Pekka Herlin, KTT h.c.
 Matti Hurme, KTM
 Kari Kairamo, vuorineuvos
 Matti Kankaanpää, vuorineuvos
 K.K. Kankaanpää, vuorineuvos
 Pauli Komi, pääjohtaja
 Jaakko Lassila, pääjohtaja
 Erkki Linturi, pankinjohtaja
 E.O. Mansukoski, vuorineuvos
 Pekka Morri, johtaja
 Kari Nars, rahoitusneuvos
 Raili Nuortila, toimitusjohtaja
 Esko Ollila, pankinjohtaja
 Eero Rantala, pääjohtaja
 Esko Rekola, ministeri
 Heikki O. Salonen, pääjohtaja
 Ulf Sundqvist, pääjohtaja
 Pentti Talonen, pääjohtaja
 Sakari Yrjönen, pääkonsuli

Hallintovirasto

Kansleri
Jaakko Honko

Rehtori
Arvi Leponiemi

I vararehtori
Erkki Aaltio
(31.7.1987 saakka)

II vararehtori
Markku Sääksjärvi
(31.7.1987 saakka)

I vararehtori
Fedi Vaivio
(1.8.1987 alkaen)

II vararehtori
Veikko Jääskeläinen
(1.8.1987 alkaen)

Hallintojohtaja
Matti Sarakontu

**Tutkimuksen ja opetuksen
laitokset**

Hallinnon ja systeemien laitos
laitoksen johtaja prof. Markku Kallio

Laskentatoimen laitos
laitoksen johtaja prof. Eero Pitkänen

Markkinoinnin ja tuotantotalouden
laitos
laitoksen johtaja prof. Reijo
Luostarinen

Kansantaloustieteen laitos
laitoksen johtaja prof. Reijo Helle

Oikeus- ja sosiaalitieteiden laitos
laitoksen johtaja prof. Heikki
Niskakangas

Menetelmätieteiden laitos
laitoksen johtaja apul.prof. Jouko
Manninen

Kielten laitos
laitoksen johtaja
apul.prof. Heikki J. Hakkarainen

Perustutkimuksen laitos
johtaja prof. Aarni Nyberg

Täydennyskoulutuskeskus
Helsinki
vs. johtaja Väinö Partanen

Pienyrityskeskus
Mikkeli
vs. johtaja Pentti Mustalampi

Kansainvälinen keskus
johtaja Veikko Jääskeläinen

PRODEC
johtaja Saara Kehusmaa-Pekonen

PRODEC-IMPORT
johtaja Kalervo Vaahtokari

Kirjasto
ylikirjastonhoitaja Henri Broms

Laskentakeskus
johtaja Heikki J. Huttunen

Tunnuslukuja vuodelta 1987**PERUS- JA JATKOKOULUTUS**

Perustutkinnot	349
KTL	5
KTT	3
Tutkinnot yhteensä	357

Opintoviikkoja	61 814
Läsnäolevat opiskelijat 1.10.	3263
Uudet opiskelijat	404
Tutkinnot/opetushenkilö	2,30
Jatkotutkinnot/professorin- ja apulaisprofessorin virka	0,20

TÄYDENNYSKOULUTUS

MBA-tutkinnot	12
Täydennyskoulutusohjelmat	33
Täydennyskoulutuskurssit	24
Kurssipäivät	1195
Osanottajat	1125

KIRJASTO

Kokoelmien laajuus (nid.)	235 400
Kokoelmien kasvu (nid.)	9300
Lainauskerrat	109 600

HENKILÖSTÖ

Opetushenkilökunta	155
Muu henkilökunta	213
Henkilökunta yhteensä	368

TALOUS

	1000 mk
Menot (TMA)	54 952
Menot (ulkopuolinen rahoitus)	11 594
Tulot	8 472

TILAT

	br-m ²
bruttoala	22 117

Organisaatio

